

Sæt fokus på blærebetændelser hos søer

Der skal mere fokus på blærebetændelse hos søer. Blærebetændelse har sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser. Godt og nok vand kan forebygge blærebetændelse.

Af Margit Andreasen, chefforsker, mara@seges.dk, Elisabeth Okholm Nielsen, chefforsker, elin@seges.dk

Forekomsten og betydningen af blærebetændelse i besætninger bliver ofte undervurderet, da søerne sjældent er synligt syge af tilstanden. Men blærebetændelse kan have negativ effekt på soens produktivitet og medføre flere dødfødte grise, lavere kuldvægt samt flere omløbninger. Betændelse i blæren kan sprede sig til bøn og nyre og i værste fald medføre soens død.

En høj forekomst af blærebetændelse i besætningen kan være tegn på alvorlige mangler omkring vandforsyning og/eller vandkvalitet, da netop et tilstrækkeligt vandoptag kan forebygge udviklingen af blærebetændelse.

Rigtig mange søer har blærebetændelse

Mange danske søer har blærebetændelse. I et igangværende Seges-projekt er der fundet let til svær blærebetæn-

Konklusion

- Der skal mere fokus på blærebetændelse hos søer. Blærebetændelse har sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser. Godt og nok vand kan forebygge blærebetændelse.

delse hos 46 procent af 85 obducerede

SEGES
INNOVATION

selvdøde søer fra i alt seks besætninger. Nyere danske undersøgelser har ligeledes vist relativt høje forekomster på henholdsvis 40 procent af slagtesøer og 21 procent af udsættersøer.

USK repro fortæller om forekomsten af blærebetændelse

Regelmæssig prøvetagning i form af prøver fra urinen fra levende søer eller USK repro foretaget på slagtesøer er to metoder, der kan bruges til at fastlægge og følge forekomsten af blærebetændelse i besætningen.

Undersøgelse af urinprøvers genemsigtighed kan indikere, om søerne har blærebetændelse. Det gøres ved at opsamle spontant afsat urin i et klart plastbæger eller glas og holde det op mod lyset. Hvis urinen er uklar, er der stor sandsynlighed for, at der er bakterier i. Ved USK (Udvidet sundhedskontrol) bliver blæren udtaget på slagteriet og sendt til undersøgelse på Veterinært Laboratorium, Kjellerup.

Undersøgelsen viser, hvor mange af søerne der har blærebetændelse. Urinstix og bakteriologisk undersøgelse kan anvendes til at understøtte diagnosticeringen.

En systematisk opgørelse af søer med blærebetændelse i besætningen kan anbefales og bør ske i samarbejde med jeres besætningsdyrlæge.

Godt vand og nok vand – en forudsætning for soens sundhed og produktivitet

Hvis der er mange søer med blærebetændelse, bør det give mistanke om fejl omkring vandforsyning, hygiejne og staldklima. Søer har et særligt stort vandbehov på grund af foster- og mælkeproduktion, og vandbehovet hos diegivende søer vil stige med antal grise, der ligger hos soen, og soens mælkeproduktion. Man skal altid sikre sig, at ventiltype, antal af ventiler, trykforhold med mere er afstemt efter søernes vandbehov og drikkemønster. Både vandkvalitet og -temperatur påvirker søernes optag af vand. Søerne foretrækker koldt vand, med en god smag og uden lugt.

Seges har publiceret retningslinjer for søernes behov for vand (Tabel 1). Disse retningslinjer skal opfattes som minimumsbehov. På grund af en ændret kropssammensætning, en øget mælkeydelse samt en mere fiberrig fodring er søernes vandbehov kun blevet større, siden anbefalingerne sidst blev revideret i 2010.

Selv om anbefalingerne er fulgt, kan der være søer, som ikke kommer op at drikke. Det kan for eksempel være, fordi de er påvirket af høje temperaturer, at de er nederst i hierarkiet, eller de har benproblemer. Disse dyr kræver særlig opmærksomhed.

Tabel 1. Søernes behov for vand (svineproduktion.dk)

Dyregruppe	Vandbehov l/dag	Vandventiler/so	Ydelse l/min
Diegivende søer	25-35	1	7-8
Drægtige søer	12-20	10 søer/ventil og eller 15 søer/vandkop	2